

**KARTA CHARAKTERYSTYKI**  
**LAKIER ZAPRAWKOWY W SZTYFCIE (Lapiz de retoque tinta BL) - składnik B**

Karta charakterystyki zgodna z wzorem określonym w rozporządzeniu REACH

Data sporządzenia 01.03.2015 r. (Wersja 1.0.0.)  
Data aktualizacji -**SEKCJA 1: Identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa****1.1. Identyfikator produktu**Nazwa handlowa **LAKIER ZAPRAWKOWY W SZTYFCIE (Lapiz de retoque tinta BL)- składnik B**  
*Zawiera: Węglowodory C9, aromatyczne*

Numer katalogowy 000098500LMH5X

**1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane**

Zastosowanie Środek do naprawy uszkodzeń lakieru samochodowego.

**1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki****Dystrybutor**

Nazwa/imię i nazwisko	Volkswagen Group Polska Sp. z o.o.
Adres	61-037 Poznań ul. Krańcowa 44
Numer telefonu	<a href="tel:+48616273000">+48 61 62 73 000</a>
Numer faksu	<a href="tel:+48616273047">+48 61 62 73 047</a>
e-mail	<a href="mailto:karty.charakterystyki@vw-group.pl">karty.charakterystyki@vw-group.pl</a>
Internet	<a href="http://www.vw-group.pl/">http://www.vw-group.pl/</a>
Komórka udzielająca informacji w sprawie karty charakterystyki	<a href="mailto:karty.charakterystyki@vw-group.pl">karty.charakterystyki@vw-group.pl</a>

**1.4. Numer telefonu alarmowego**

+48616273000 w godzinach: 8<sup>00</sup> - 16<sup>00</sup>  
112 – czynny całą dobę  
+49 6266 75 310

**SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń****2.1. Klasyfikacja substancji lub mieszaniny**

2.1.1. Mieszanina została zaklasyfikowana jako stwarzająca zagrożenia zgodnie z kryteriami rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP).

Flam. Liq. 3. H226  
STOT SE 3 H335  
STOT SE 3 H336  
Aquatic Chronic 2 H411**Najważniejsze szkodliwe skutki działania:**

- na zdrowie człowieka  
Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe kat. 3. Działanie drażniące na drogi oddechowe. STOT SE 3 H335: Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.  
Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe kat. 3. Działanie narkotyczne. STOT SE 3 H336: Może wywoływać uczucie senności lub zawroty głowy.
- na środowisko  
Stwarzająca zagrożenie dla środowiska wodnego  
- zagrożenie przewlekłe, kat. 2. Aquatic Chronic 2 H411: Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.
- związane z właściwościami fizykochemicznym  
Mieszanina ciekła łatwopalna. Flam. Liq. 3. H226: Łatwopalna ciecz i pary.

**SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń**

**2.2. Elementy oznakowania**

Oznakowanie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 (CLP):

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia:



GHS02

GHS07

GHS09

Hasło ostrzegawcze: Uwaga.

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia:

H226: Łatwopalna ciecz i pary.

H335: Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.

H336: Może wywoływać uczucie senności lub zawroty głowy.

H411: Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Zwroty wskazujące środki ostrożności:

P101: W razie konieczności zasięgnięcia porady lekarza, należy pokazać pojemnik lub etykietę.

P102: Chronić przed dziećmi.

P260: Nie wdychać mgły/par/rozpylonej cieczy.

P280: Stosować rękawice ochronne/ochronę oczu.

P210: Przechowywać z dala od źródeł ciepła, gorących powierzchni, źródeł iskrzenia, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Nie palić.

P405: Przechowywać pod zamknięciem.

P501: Zawartość/pojemnik usuwać na składowiska odpadów niebezpiecznych, zgodnie z przepisami miejscowymi/regionalnymi/narodowymi/międzynarodowymi.

Informacje uzupełniające o zagrożeniach:

EUH066: Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pęknięcie skóry.

*Substancje wchodzące w skład mieszaniny są bardzo lotne, co zwiększa ryzyko przedostania się mieszaniny przez jamę ustną lub nosową w przypadku połknięcia, lub bezpośrednio w wyniku wymiotów, do tchawicy i dolnych dróg oddechowych. Co za tym idzie, może prowadzić do zachłyśnięcia i powikłania w postaci zachyłstowego zapalenia płuc. Produkt funkcjonuje tylko jako pojemnik/nośnik dostarczający mieszaninę, stąd jest trudny do połknięcia. Należy zachować środki ostrożności podczas postępowania z produktem – nie wkładać do ust, przechowywać w zamknięciu i zabezpieczyć przed dostępem osób nieupoważnionych. Nie przechowywać razem z żywnością, napojami i paszami dla zwierząt.*

*W przypadku omyłkowego połknięcia zawartości pojemnika, nie podawać niczego doustnie. Nie powodować wymiotów. Wezwać lekarza. Jeśli wymioty wystąpią samowolnie ułożyć poszkodowanego w pozycji bocznej bezpiecznej w oczekiwaniu na przyjazd karetki pogotowia. Pokazać opakowanie lub etykietę.*

Etykieta powinna zawierać identyfikator produktu, o którym mowa w art. 18 rozp. CLP oraz nazwę, adres i telefon dostawcy danej mieszaniny.

Dane identyfikujące wszystkie substancje w mieszaninie, które decydują o jej zaklasyfikowaniu zgodnie z Art. 18 pkt. 3b.

Węglowodory C9, aromatyczne

**2.3. Inne zagrożenia**

2.3.1 Ocena PBT lub vPvB zgodnie z zał. XIII REACH

– substancje zawarte w mieszaninie nie zostały zakwalifikowane jako PBT lub vPvB. Kryteria PBT i vPvB zawarte są w Aneksie XIII REACH.

2.3.2. Informacje dotyczące innych zagrożeń, które nie powodują zaklasyfikowania, a które mogą przyczynić się do ogólnych zagrożeń powodowanych przez mieszaninę.

Nie dotyczy.

**SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach**

**3.1.Substancje**

Nie dotyczy.

## SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach

**3.2. Mieszanki**

Identyfikator produktu:

LAKIER ZAPRAWKOWY W SZTYFCIE (Lapiz de retoque tinta BL) - składnik B

Zawiera: Węglowodory C9, aromatyczne

**Spis substancji w mieszaninie:****a) Substancje stanowiące zagrożenie dla zdrowia lub środowiska w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 i substancje stanowiące zagrożenie dla zdrowia lub środowiska w rozumieniu dyrektywy 67/548/EWG:****Węglowodory C9, aromatyczne:**

Zawartość:	≥45-<50%
Nr CAS:	64742-95-6
Nr WE:	918-668-5
Nr rejestracji:	01-2119455851-35-xxxx
Klasyfikacja substancji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008:	Flam. Liq. 3 H226 STOT SE 3 H335 STOT SE 3 H336 Asp. Tox. 1 H304

Klasyfikacja substancji zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG:

R10  
Xn; R65  
Xi; R37  
R66  
R67  
N; R51-53**Octan n-butylu:**

Zawartość:	≥7-<10%
Nr CAS:	123-86-4
Nr WE:	204-658-1
Nr indeksowy:	607-025-00-1
Nr rejestracji:	01-2119485493-29-xxxx
Klasyfikacja substancji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008:	Flam. Liq. 3 H226 STOT SE 3 H336

Klasyfikacja substancji zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG:

R10  
R66  
R67**Ksylene:**

Zawartość:	≥5<7%
Nr CAS:	1330-20-7
Nr WE:	215-535-7
Nr rejestracji:	01-2119488216-32-xxxx
Nr indeksowy:	601-022-00-9
Klasyfikacja substancji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008:	Flam. Liq. 3 H226 Acute Tox. 4 H312 Acute Tox. 4 H332 Skin Irrit. 2 H315

Klasyfikacja substancji zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG:

R10  
Xn; R20/21  
Xi; R38**Benzyna ciężka hydroodsiarczona (ropa naftowa); Niskowrzęca frakcja naftowa obrabiana wodorem**

[Złożona mieszanina węglowodorów otrzymywana z procesu katalitycznego hydroodsiarczania. Składa się z węglowodorów o liczbie atomów węgla głównie w zakresie od C7 do C12, wrzących w zakresie temp. od ok. 90°C do 230°C.]

Zawartość:	>2 -<3%
Nr CAS:	64742-82-1
Nr WE:	265-185-4
Nr indeksowy:	649-330-00-2
Nr rejestracji:	Nie podano
Klasyfikacja substancji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008:	Flam. Liq. 3. H226 Asp. Tox. 1 H304

Klasyfikacja substancji zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG:

Xn; R65

**Etylobenzen:**

Zawartość:	≥1- <1,5%
Nr CAS:	100-41-4
Nr WE:	202-849-4
Nr rejestracji:	01-2119489370-35-xxxx
Nr indeksowy:	601-023-00-4

**SEKCJA 3: Skład/informacja o składnikach**

Klasyfikacja substancji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008:	Flam. Liq. 2 H225 Acute Tox. 4 H332 Asp. Tox. 1 H304 STOT RE 2 H373 (narząd słuchu) R10 Xn; R20/21 Xi; R38
Klasyfikacja substancji zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG:	
<b>1,2,4-Trimetylobenzen:</b>	
Zawartość:	>0,2-<0,5%
Nr CAS:	95-63-6
Nr WE:	202-436-9
Nr indeksowy:	601-043-00-3
Nr rejestracji:	01-2119472135-42-xxxx
Klasyfikacja substancji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008:	Flam. Liq. 3 H226 Skin Irrit. 2 H315 Eye Irrit. 2 H319 Acute Tox. 4 H332 STOT SE 3 H335 Aquatic Chronic 2 H411 R10 Xn; R20 Xi; R36/37/38 N; R51-53
Klasyfikacja substancji zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG:	

**Mezitylen (1,3,5-trimetylobenzen):**

Zawartość:	>0,1- <0,2%
Nr CAS:	108-67-8
Nr WE:	203-604-4
Nr indeksowy:	601-025-00-5
Nr rejestracji:	01-2119463878-19-xxxx
Klasyfikacja substancji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008:	Flam. Liq. 3 H226 STOT SE 3 H335 Aquatic Chronic 2 H411 R10 Xi; R37 N; R51-53
Klasyfikacja substancji zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG:	

**b) Substancje, dla których istnieją wspólnotowe najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy, które nie zostały zawarte w lit. a):**

Wszystkie substancje dla których istnieją wspólnotowe najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy wymieniono w lit. a)  
c) substancje trwale, wykazujące zdolność do bioakumulacji i toksyczne lub bardzo trwale i wykazujące bardzo dużą zdolność do bioakumulacji zgodnie z kryteriami zawartymi w załączniku XIII lub substancje zawarte w wykazie sporządzonym zgodnie z art. 59 ust. 1 z powodów innych niż zagrożenia, o których mowa w lit. a):  
W mieszaninie nie występują ww. substancje.

Objaśnienia stosowanych skrótów podano w sekcji 16.

**SEKCJA 4: Środki pierwszej pomocy****4.1. Opis środków pierwszej pomocy****Narażenie przez drogi oddechowe**

Wyprowadzić lub wynieść poszkodowanego z zatrutej atmosfery na świeże powietrze. W przypadku utrzymujących się dolegliwości wezwać lekarza. Zapewnić poszkodowanemu ciepło i warunki do odpoczynku.

**Kontakt ze skórą**

Natychmiast zdjąć skażone ubranie (produkt wchłania się przez skórę). Umyć skórę dużą ilością wody najlepiej bieżącej. Nie stosować rozpuszczalników ani rozcieńczalników. Jeśli wystąpi podrażnienie zapewnić konsultację dermatologiczną.

**Kontakt z oczami**

Usunąć szkła kontaktowe (jeżeli są noszone). Natychmiast przemywać oczy dużą ilością letniej wody, przez co najmniej 15 min. (przy odwiniętych powiekach), unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko uszkodzenia rogówki, w przypadku zanieczyszczenia jednego oka, chronić w trakcie przemywania drugie oko przed zanieczyszczeniem. Jeśli podrażnienie utrzymuje się zapewnić poszkodowanemu konsultację okulisty. Osoby narażone na skażenie oczu powinny być pouczone o konieczności i sposobie ich natychmiastowego płukania.

**Narażenie przez przewód pokarmowy**

Jeżeli poszkodowany jest całkowicie przytomny podać do wypicia wodę. Poza tym nie podawać niczego doustnie. Nie powodować wymiotów, gdyż substancje wchodzące w skład mieszaniny są bardzo lotne, co zwiększa ryzyko zachłyśnięcia się i powikłania w postaci zachłystowego zapalenia płuc. Jeśli wymioty wystąpią samodzielną trzymać głowę do dołu. Niezwłocznie

**KARTA CHARAKTERYSTYKI**  
**LAKIER ZAPRAWKOWY W SZTYFCIE (Lapiz de retoque tinta BL) - składnik B****SEKCJA 4: Środki pierwszej pomocy**

wezwać lekarza – pokazać opakowanie lub etykietę.

**4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia**

Przy narażeniu inhalacyjnym na wysokie stężenia par/aerozoli mieszaniny może wystąpić podrażnienie błon śluzowych, oczu (zaczerwienienie spojówek, łzawienie, ból oczu) i dróg oddechowych (kaszel, uczucie pieczenia w gardle i w nosie, spłycenie oddechu), bóle i zawroty głowy, uczucie osłabienia, działanie narkotyczne, wymioty, depresja ośrodkowego układu nerwowego. Oblanie dużej powierzchni skóry zwiększa ryzyko zatrucia.

Ciekły produkt, jeśli dostanie się do oka, może wywołać podrażnienie oczu, ból, zaczerwienienie spojówek, łzawienie.

Następstwem ostrego zatrucia drogą oddechową może być stan zapalny dróg oddechowych (możliwość toksycznego zapalenia płuc). Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe może grozić śmiercią (szczegółowy opis patrz pkt 11).

**4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym**

**UWAGA!** Wyprowadzić lub wynieść poszkodowanego z zatrutej atmosfery na świeże powietrze. Natychmiast zdjąć skażone ubranie (produkt wchłania się przez skórę). Zapewnić poszkodowanemu ciepło i warunki do odpoczynku. W przypadku utrzymujących się dolegliwości wezwać lekarza. W razie konieczności zasięgnięcia porady lekarza, należy pokazać pojemnik lub etykietę. Pacjenta nieprzytomnego ułożyć w pozycji bocznej ustalonej, zapewnić zatrutemu spokój, chronić przed utratą ciepła, kontrolować oddech i puls. Nigdy nie wywoływać wymiotów ani nie podawać niczego doustnie osobie nieprzytomnej lub zamroczonej.

**SEKCJA 5: Postępowanie w przypadku pożaru**

Mieszanina ciekła łatwopalna. Łatwopalna ciecz i pary.

**5.1. Środki gaśnicze**

**Odpowiednie środki gaśnicze:** ditlenek węgla, piasek, mgła wodna, suchy proszek gaśniczy.

**Niewłaściwe środki gaśnicze:** woda.

**5.2. Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną:**

W środowisku pożaru wydzielają się tlenki węgla.

**5.3. Informacje dla straży pożarnej**

Stosować standardową procedurę jak w przypadku pożaru z udziałem substancji chemicznych. Przy wyborze środków gaśniczych kierować się warunkami lokalnymi i warunkami środowiska.

Narażenie na działanie produktów rozkładu może zagrażać zdrowiu. Nie wdychać gazów powstających podczas wybuchu lub pożaru. Zebrać oddzielnie zanieczyszczoną wodę gaśniczą. Nie można jej usuwać do kanalizacji. Pozostałości po pożarze i zanieczyszczona woda gaśnicza muszą być usunięte zgodnie z lokalnymi przepisami.

**Specjalne wyposażenie ochronne strażaków:**

Strażacy powinni nosić izolacyjne aparaty oddechowe z niezależnym źródłem powietrza oraz odpowiednie kombinezony ochronne. Nie wdychać gazów powstających podczas wybuchu lub pożaru.

**SEKCJA 6: Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska****6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych:**

Usunąć z terenu wycieku osoby postronne i nieupoważnione, umieścić je w bezpiecznym, dobrze wentylowanym miejscu. Natychmiast zdjąć ich skażone ubranie (produkt wchłania się przez skórę). Oznakować teren tablicami ostrzegawczymi. Do prac związanych z likwidacją skutków awarii skierować osoby przeszkolone i wyposażone w środki ochrony indywidualnej. Zapewnić odpowiednią wentylację. Usunąć wszystkie źródła zapłonu. Unikać bezpośredniego kontaktu z uwolnionym produktem. Unikać wdychania par i mgieł.

**6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska**

Nie dopuszczać do przedostawania się produktu do kanalizacji, wód powierzchniowych i wód gruntowych. W przypadku uwolnienia dużych ilości produktu lub skażenia środowiska powiadomić odpowiednie władze i służby ratownictwa chemicznego.

**6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia:**

Zabezpieczyć kratki i studzienki ściekowe; unikać bezpośredniego kontaktu z uwalniającą się substancją. Jeśli to możliwe, zlikwidować wyciek (uszczelnić, uszkodzone opakowanie umieścić w opakowaniu ochronnym); w razie dużego wycieku, miejsce gromadzenia się cieczy obwałować, zebraną ciecz odpompować; małe ilości rozlanej cieczy przysypać niepalnym materiałem chłonny (piasek, ziemia okrzemkowa, materiał wiążący kwasy, materiał wiążący uniwersalny), zebrać do zamykanego pojemnika. Zadbaj o wystarczające przewietrzenie. Nie splukiwać wodą.

**6.4. Odniesienia do innych sekcji**

Środki ochrony indywidualnej - patrz sekcja 8

Odpady usuwać zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w sekcji 13.

**SEKCJA 7: Postępowanie z substancjami i mieszaninami oraz ich magazynowanie****7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania**

Podczas pracy z produktem należy stosować ogólne zasady higieny i przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące pracy z

**SEKCJA 7: Postępowanie z substancjami i mieszaninami oraz ich magazynowanie**

chemikaliami (patrz sekcja 15).

Zapewnić skuteczną wentylację pomieszczenia (ogólną/miejscową wyciągową).

Unikać kontaktu produktu ze skórą i oczami. Nie wdychać oparów lub rozpylonej mgły. Nie wolno spożywać posiłków, pić napojów oraz palić tytoniu podczas pracy z produktem z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych; należy myć ręce przed przerwami i po zakończeniu pracy.

Zastosować środki ostrożności zapobiegające wyładowaniom elektrostatycznym. Nie rozpylać w kierunku płomieni lub na żarzące się przedmioty. W zamkniętych systemach gromadzą się palne pary produktu, dlatego należy utrzymywać mieszaninę z dala od źródła zapłonu. Pary są cięższe od powietrza i mogą zalegać przy powierzchni gruntu. Pary mogą tworzyć z powietrzem mieszaninę mogącą eksplodować.

Środki ochrony osobistej: patrz Sekcja 8.

**7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, łącznie z informacjami dotyczącymi wszelkich wzajemnych niezgodności:**

Przechowywać wyłącznie w oryginalnym opakowaniu, w chłodnym i suchym pomieszczeniu, dobrze wentylowanym.

Przechowywać w zamknięciu, zabezpieczyć przed dostępem osób nieupoważnionych.

Przechowywać z dala od źródeł ciepła i źródeł zapłonu. Chronić przed mrozem. Chronić przed gorącem i bezpośrednim promieniowaniem słonecznym. Ogrzewanie prowadzi do zwiększenia ciśnienia i niebezpieczeństwa przepuklenia opakowania.

Zabezpieczyć urządzenia elektryczne. Nie palić.

Nie dopuścić do przenikania do podłoża.

Nie przechowywać razem z żywnością, napojami i paszami dla zwierząt.

**7.3. Szczególne zastosowanie(-a) końcowe: brak****SEKCJA 8: Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej****8.1. Parametry dotyczące kontroli****8.1.1. Krajowe dopuszczalne wartości, wraz z podstawą prawną (patrz sekcja 15):****8.1.1.1. krajowe wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń w środowisku pracy:**

Octan *n*-butylu: NDS = 200 mg/m<sup>3</sup>; NDSC<sub>h</sub> = 950 mg/m<sup>3</sup>

Ksylen [mieszanina izomerów:1,2-; 1,3-; 1,4-[95-47-6, 108-38-3, 106-42-3, 1330-20-7]: NDS = 100 mg/m<sup>3</sup>; NDSC<sub>h</sub> = nie ustalono  
(wartość NDS - 221 mg/m<sup>3</sup> oraz NDSC<sub>h</sub> - 442 mg/m<sup>3</sup> ustala dyrektywa 2000/39/EC; oznakowanie „Skin” oznacza, że substancja wchłania się przez skórę)

Benzyna do lakierów [8052-41-3; 64742-82-1; 64742-92- 0; 64742-48-9]: NDS = 300 mg/m<sup>3</sup>; NDSC<sub>h</sub> = 900 mg/m<sup>3</sup>

Etylobenzen: NDS = 200 mg/m<sup>3</sup>; NDSC<sub>h</sub> = 400 mg/m<sup>3</sup>

(wartość NDS - 442 mg/m<sup>3</sup> oraz NDSC<sub>h</sub> - 884 mg/m<sup>3</sup> ustala dyrektywa 2000/39/EC; oznakowanie „Skin” oznacza, że substancja wchłania się przez skórę)

Trimetylobenzen (mieszanina izomerów): NDS = 100 mg/m<sup>3</sup>; NDSC<sub>h</sub> = 170 mg/m<sup>3</sup>

(wartość NDS - 100 mg/m<sup>3</sup> ustala dyrektywa 2000/39/EC)

Ocena warunków pracy musi uwzględniać działanie łączne ww. rozpuszczalników.

**8.1.1.2. krajowe dopuszczalne wartości biologiczne:**

Trimetylobenzen – określono wartość DSB dla poszczególnych izomerów:

pseudokumen: suma izomerów kwasu 2,4-; 2,5- i 3,4-dimetylobenzoowego (DMBA) w moczu – 170 mg/h we frakcji z 4 ostatnich godzin pracy

metytylen: 3,4-DMBA w moczu – 50 mg/h (jw.)

hemimelliten: suma 2,3- i 2,6-DMBA w moczu – 70 mg/h (jw.)

Ksylen: DSB = 1,4 g/g kreatyniny dla kwasu metylohipurowego w moczu

Etylobenzen: DSB = 40 mg kwasu migdałowego/g kreatyniny; 20 mg/h szybkość wydalania w próbce moczu, pobranej 2 h przed zmianą roboczą

**8.1.2. Informacje nt. obecnie zalecanych procedur monitorowania dla najistotniejszych substancji:**

Metody badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy określają Polskie Normy oraz normy międzynarodowe lub równoważne.

- ✓ PN-78/Z-04116/01 Oznaczanie ksylenu.
- ✓ PN-92/Z-04227.02. Oznaczanie nafty.
- ✓ Trimetylobenzen: PN-Z-04016-4:1998.
- ✓ PN-79/Z-04081.01. Oznaczanie etylobenzenu.

**8.1.3. DNEL**

Etylobenzen: pracownicy/narażenie przewlekłe/inhalacja/działanie układowe: 77 mg/m<sup>3</sup>

Ksylen (mieszanina izomerów): pracownicy/narażenie przewlekłe/inhalacja/działanie układowe: 77 mg/m<sup>3</sup>

Octan butylu: pracownicy/narażenie przewlekłe/inhalacja/działanie układowe: 480 mg/m<sup>3</sup>

Metytylen: pracownicy/narażenie przewlekłe/inhalacja/działanie układowe: 100 mg/m<sup>3</sup>

**SEKCJA 8: Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej**

1,2,4-Trimetylobenzen: pracownicy/narażenie przewlekłe/inhalacja/działanie układowe: 100 mg/m<sup>3</sup>

**8.2. Kontrola narażenia****8.2.1. Stosowne techniczne środki kontroli**

W normalnych warunkach pracy wystarczające jest zapewnienie skutecznie działającej, wydajnej wentylacji pomieszczenia. Patrz także sekcja 7.

**8.2.2. Indywidualne środki ochrony, takie jak indywidualny sprzęt ochronny:**

Przestrzegać ogólnych zasad ostrożności przy pracy z chemikaliami.

W trakcie stosowania nie jeść, nie pić napojów i nie palić tytoniu.

Przechowywać produkt z dala od żywności, napojów i pasz.

Unikać kontaktu produktu ze skórą i oczami. Myć ręce przed każdą przerwą i po zakończeniu pracy. Odzież zanieczyszczoną produktem natychmiast zdjąć, umyć skórę dużą ilością wody. Skażone ubranie wyprać przed ponownym użyciem.

Nie wdychać gazów, par i rozpylonej cieczy.

**a) Ochrona oczu lub twarzy:** Zaleca się stosowanie gogli ochronnych chroniących przed mgłą, kroplami cieczy i rozpryskiem ewentualnie również maskę ochronną na twarz, gdy ocena ryzyka wskazuje, że jest to konieczne.

**b) Ochrona skóry:**

**(i) Ochrona rąk:** rękawice ochronne z kauczuku butylowego, odporne na działanie rozpuszczalników, grubości >0,4 mm, czas przebicia 480 min., zgodnie z EN 374. Wybór innego materiału na rękawice ochronne jest możliwy przy uwzględnieniu czasów przebicia, szybkości przenikania i degradacji. W przypadku specjalnego użycia należy skontaktować się z producentem rękawic ochronnych w celu uzyskania deklaracji zgodności wybranych rękawic z ich zastosowaniem.

**(ii) Inne:** Ubranie robocze

**c) Ochrona dróg oddechowych:** W normalnych warunkach pracy wystarczające jest zapewnienie skutecznie działającej wentylacji pomieszczenia. Pracownicy narażeni na stężenia powyżej wartości dopuszczalnych muszą używać odpowiednich atestowanych respiratorów. Nosić maskę pełnotwarzową wg EN136 z filtrem A/P2 lub lepszym.

**d) Zagrożenia termiczne:** brak

**8.2.3. Kontrola narażenia środowiska** Emisja z układów wentylacyjnych i urządzeń procesowych powinna być sprawdzana w celu określenia ich zgodności z wymogami praw o ochronie środowiska. Produkt nie powinien dostać się do środowiska. W przypadku skażenia produktem rzek, jezior lub ścieków, powiadomić odpowiednie władze.

Wartości odniesienia w powietrzu dla składników produktu.

Ksylen:

100 µg/m<sup>3</sup> uśrednione dla 1 godziny

10 µg/m<sup>3</sup> uśrednione dla roku kalendarzowego

Etylobenzen:

500 µg/m<sup>3</sup> uśrednione dla 1 godziny

38 µg/m<sup>3</sup> uśrednione dla roku kalendarzowego

Dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczenia w ściekach przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych:

lotne węglowodory aromatyczne BTX (benzen, toluen, ksylen) – 1 mg/l

węglowodory ropopochodne 15 mg/l

Najwyższe dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń dla oczyszczonych ścieków przemysłowych:

lotne węglowodory aromatyczne BTX (benzen, toluen, ksylen) – 0,1 mg/l

węglowodory ropopochodne 15 mg/l

**SEKCJA 9: Właściwości fizyczne i chemiczne****9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych****a) Wygląd:**

**Forma:**

Ciecz

**Kolor:**

Zgodnie ze specyfikacją

**b) Zapach:**

Charakterystyczny

**c) Próg zapachu;**

Nie podano

**d) pH**

Nie podano

**e) Temperatura**

Nie podano

**topnienia/krzepnięcia;**

**f) Początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia;** 116°C

**g) Temperatura zapłonu;**

35°C

**h) Szybkość parowania;**

Nie podano

**i) Palność (ciała stałego, gazu);**

Nie dotyczy

**j) Górna/dolna granica palności lub górna/dolna granica wybuchowości;**

Dolna: 0,7 Vol %

Górna: 7,5 Vol %

**k) Prężność par;**

5 hPa w 20°C

**l) Gęstość par;**

Nie badano

**m) Gęstość względna;**

Gęstość cieczy: 0,95 g/cm<sup>3</sup> w 20°C

KARTA CHARAKTERYSTYKI  
LAKIER ZAPRAWKOWY W SZTYFCIE (Lapiz de retoque tinta BL) - składnik B

## SEKCJA 9: Właściwości fizyczne i chemiczne

n) Rozpuszczalność;	W wodzie: nierozpuszczalny
o) Współczynnik podziału: n-oktanol/woda;	Nie określono
p) Temperatura samozapłonu;	Produkt nie jest samozapalny.
q) Temperatura rozkładu;	Nie badano
r) Lepkość;	Czas wypływu: 35 s w 20°C, średnica 4 mm (lepkość kinematyczna wynikająca z przeliczenia czasu wypływu wynosi ok. 42 mm <sup>2</sup> /s)
s) Właściwości wybuchowe;	Produkt nie grozi wybuchem. Podczas stosowania mogą powstawać łatwopalne lub wybuchowe mieszaniny par z powietrzem.
t) Właściwości utleniające.	Nie badano

## 9.2. Inne informacje

Nie podano

Przedstawione powyżej dane fizyczne są jedynie wielkościami typowymi i nie powinny być interpretowane jako specyfikacja.

## SEKCJA 10: Stabilność i reaktywność

10.1. Reaktywność: brak danych.

10.2. Stabilność chemiczna: w normalnych warunkach stosowania i magazynowania produkt stabilny.

10.3. Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji:

Podczas stosowania mogą powstawać łatwopalne lub wybuchowe mieszaniny par z powietrzem.

10.4. Warunki, których należy unikać: wysoka temperatura, niewynikająca z warunków procesu technologicznego, źródła zapłonu, źródła ciepła.

10.5. Materiały niezgodne: silne utleniacze

10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu: tlenek węgla i dwutlenek węgla

## SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne

## 11.1. Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

Istotne klasy zagrożenia, dla których przedstawia się informacje:

a) Toksyczność ostra:

Mieszanina nie spełnia kryteriów klasyfikacji w tej klasie. Brak danych dotyczących medialnych dawek i stężeń śmiertelnych dla mieszaniny. Dane dla istotnych składników:

Węglowodory C9, aromatyczne

DL50 (szczur, dożołądkowo) >3492 mg/kg m.c.

DL50 (królik, skóra) >3160 mg/kg m.c. (OECD 402)

CL50 (szczur, inhalacja) >6193 mg/l/4 godz. (OECD 403)

Octan butylu

DL50 (szczur, dożołądkowo) 10760 mg/kg m.c.

CL50 (królik, inhalacja) 14112 mg/l/24 godz.

CL<sub>50</sub> (szczur Wistar) 750 mg/m<sup>3</sup> (156 ppm) (4godz.); 1876,8 mg/m<sup>3</sup> (391 ppm) (4 godz.); 45000 mg/m<sup>3</sup>/4godz.

Wyznaczone wartości CL<sub>50</sub> zależą od sposobu generacji aerozolu lub par octanu n-butylu.

Ksylen

DL50 (szczur, dożołądkowo) 2840-4300 mg/kg m.c.

CL50 (szczur, inhalacja) 28 mg/l/4 godz.

DL50 (królik, skóra) 4500 mg/kg m.c.

Etylobenzen

DL50 (szczur, dożołądkowo) 3500 mg/kg m.c.

DL50 (królik, skóra) 15500 mg/kg m.c.

CL50 (szczur, inhalacja) 18 mg/l/4 godz.

1,2,4-Trimetylobenzen

CL50 (szczur, inhalacja) 18 mg/l/4 godz.

Mezitylen

CL50 (szczur, inhalacja) 24 mg/l/4 godz.

Dawki i stężenia śmiertelne i toksyczne dla ludzi:



**SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne**

Ksylen: dawka toksyczna wynosi 0,5-1 g na 1 kg masy ciała (30-70 g).

Krótkotrwałe (1 dzień) narażenie ludzi na pary ksylenu o stężeniu około 480 mg/m<sup>3</sup> powoduje wystąpienie objawów podrażnienia błony śluzowej oczu, nosa i gardła. U 7 ochotników narażanych przez 4 kolejne dni po 15 min na pary mieszaniny ksylenów o stężeniach: 500; 1000; 2000 lub 3000 mg/m<sup>3</sup> obserwowano objawy podrażnienia błon śluzowych oka i krtani. U narażonych na działanie ksylenu o stężeniu 500 mg/m<sup>3</sup> obserwowano minimalne objawy podrażnienia. Zawroty głowy wystąpiły u jednego z narażanych ochotników na ksylen o stężeniu 1000 mg/m<sup>3</sup> i u jednego z narażonego na ksylen o stężeniu 2000 mg/m<sup>3</sup> oraz u czterech narażonych na ksylen o największym stężeniu. Liczne badania przeprowadzone z udziałem ochotników miały na celu określenie skutków działania ksylenu na ośrodkowy układ nerwowy. U ludzi narażanych w czasie 4 ÷ 6 h na pary m-ksylenu o stężeniach 390 ÷ 1740 mg/m<sup>3</sup> obserwowano zaburzenia równowagi, wydłużenie czasu reakcji i zmniejszenie sprawności manualnych. Najmniejsze stężenie ksylenu, po którym obserwowano skutki działania neurotoksycznego u ludzi, wynosiło 390 mg/m<sup>3</sup>.

W przypadku narażenia ostrego etylobenzen wykazuje przede wszystkim działanie drażniące na błony śluzowe dróg oddechowych i oczy. Stężenie progowe wywołania tych skutków u człowieka po jednorazowym narażeniu mieści się w zakresie stężeń 791,2 ÷ 860 mg/m<sup>3</sup> (184 ÷ 200 ppm) etylobenzenu.

Słabe podrażnienie oczu, nosa, gardła, przełyku obserwowano w stężeniu octanu n-butylu 1 000 mg/m<sup>3</sup> (210 ppm) w ciągu 5 minut. Z kolei w stężeniu 1449 mg/m<sup>3</sup> (300 ppm) większość osób narażonych przez 2 do 5 minut uskarżało się na podrażnienie oczu, nosa i gardła oceniane jako ostre. Najwyższe stężenie, przy którym nie stwierdzono działania drażniącego na oczy, nos, gardło, skórę, drogi oddechowe u ochotników eksponowanych przez 20 min. wynosi 1050 mg/m<sup>3</sup> (221 ppm).

**Informacje ogólne:**

Produkt o możliwym działaniu drażniącym i depresyjnym na ośrodkowy układ nerwowy. Po spożyciu może powodować podrażnienie błon śluzowych układu pokarmowego, mdłości, wymioty i biegunkę. Produkt wchłania się przez skórę.

b) Działanie żrące/drażniące na skórę:

Mieszanina nie spełnia kryteriów klasyfikacji w tej klasie zagrożeń.

Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pęknięcie skóry. Może wystąpić miejscowe zaczerwienienie, ból, swędzenie skóry.

c) Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy:

Mieszanina nie jest zaklasyfikowana metodą obliczeniową w tej klasie zagrożeń.

W przypadku kontaktu z oczami może wystąpić podrażnienie oczu, ból, zaczerwienienie spojówek, łzawienie.

d) Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę:

Mieszanina nie spełnia kryteriów klasyfikacji w tej klasie zagrożeń.

e) Działanie mutagenne na komórki rozrodcze:

Mieszanina nie spełnia kryteriów klasyfikacji w tej klasie zagrożeń.

f) Rakotwórczość:

Mieszanina nie spełnia kryteriów klasyfikacji w tej klasie zagrożeń.

g) Szkodliwe działanie na rozrodczość:

Mieszanina nie spełnia kryteriów klasyfikacji w tej klasie zagrożeń.

h) Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie jednorazowe:

Mieszanina jest zaklasyfikowana jako działająca toksycznie na narządy docelowe po narażeniu jednorazowym:

- Działa drażniąco na drogi oddechowe. Może powodować podrażnienie dróg oddechowych. Przy narażeniu inhalacyjnym na wysokie stężenia par/aerozoli preparatu może wystąpić podrażnienie błon śluzowych dróg oddechowych (kaszel, uczucie pieczenia w gardle i w nosie, spłycenie oddechu).

- Działa narkotycznie. Może spowodować senność lub zawroty głowy.

i) Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie powtarzane:

Mieszanina nie jest zaklasyfikowana jako działająca toksycznie na narządy docelowe po narażeniu powtarzanym.

Zawiera etylobenzen, który może powodować uszkodzenie narządów w następstwie długotrwałego lub powtarzanego narażenia. Może uszkadzać narząd słuchu. Należy podkreślić dobrze udokumentowany wzrost ryzyka uszkodzenia słuchu w przypadku izolowanego narażenia na rozpuszczalniki i potęgowania tego efektu w przypadku łącznego narażenia na rozpuszczalniki i hałas. Uszkodzenia słuchu dotyczą głównie wysokich częstotliwości, choć mogą również obejmować częstotliwości mowy (0,5–4 kHz). Wielkość uszkodzenia słuchu przypisywana narażeniom na te substancje chemiczne może wynosić kilka, kilkanaście dB HL. Przy łącznym działaniu rozpuszczalników i hałasu dominuje efekt hałasu. Wykazano również wpływ rozpuszczalników organicznych na ośrodkową część układu równowagi, jednak możliwy jest również wpływ na jego część obwodową – błędnie. Wynikiem uszkodzenia jest zmniejszenie pobudliwości układu przedsionkowego, niewykluczona jest również asymetria pobudliwości.

W wyniku przewlekłego narażenia na pary rozpuszczalników organicznych mogą wystąpić czynnościowe zaburzenia ze strony układu nerwowego (ból i zawroty głowy, uczucie senności, nudności, osłabienie) a także uszkodzenie wątroby i nerek. W niemiennictwie opisano skutki działania etylobenzenu (FR) u osób zawodowo narażonych wyłącznie na etylobenzen o stężeniu

---

**SEKCJA 11: Informacje toksykologiczne**

---

maksymalnym 60,20 mg/m<sup>3</sup> (14 ppm). Osoby narażone uskarżały się na: podrażnienie błon śluzowych nosa, bóle głowy i silne zmęczenie. Zaburzenia funkcjonowania układu nerwowego wystąpiły u kilku osób narażanych przez 7 lat. Ponadto u kilku osób stwierdzono powiększenie wątroby. W warunkach narażenia przewlekłego układem krytycznym działania etylobenzenu jest układ nerwowy ze względu na silne powinowactwo tego związku do bogatej w lipidy tkanki nerwowej. Etylobenzen wpływa zakłócająco na komórkowe procesy metaboliczne, powodując osłabienie aktywności mózgu – oszołomienie, narkozę, a w skrajnych wypadkach utratę przytomności.

Uwaga! Produkt wchłania się przez skórę.

j) Zagrożenie spowodowane aspiracją:

Mieszanka nie jest zaklasyfikowana jako stwarzająca zagrożenie spowodowane aspiracją ponieważ nie spełnia kryteriów klasyfikacji.

Następstwem ostrego zatrucia drogą pokarmową i oddechową może być stan zapalny dróg oddechowych (możliwość toksycznego zapalenia płuc).

---

---

**SEKCJA 12: Informacje ekologiczne**

---

Produkt został zaklasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska ze względu na zagrożenie przewlekłe, kat. 2: Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki. Producent ocenił, że produkt jest szkodliwy dla wody. Szkodliwy dla wody pitnej nawet przy przedostaniu się minimalnych ilości do podłoża. Nie dopuścić do przedostania się do wód gruntowych, wód powierzchniowych, gleby bądź do kanalizacji.

**12.1. Toksyczność** brak danych dla produktu

Produkty naftowe mogą być toksyczne dla organizmów wodnych.

Węglowodory C9, aromatyczne:

EC50/48 h (skorupiaki, Daphnia magna (rozwielitka): 3,2 mg/l [Metoda OECD 202]

EC50/72 h (algi, Pseudokirchneriella subcapitata (Selenastrum capricornutum): 3,9 mg/l [Metoda OECD 201]

EC50/10 min. (bakterie): 99 mg/l [Metoda OECD 209]

Octan butylu:

EC50/48 h (skorupiaki, Daphnia magna (rozwielitka): 44 mg/l

EC50/72 h (algi, Desmodesmus subspicatus (alga zielona): 648 mg/l

Ksylen:

CL50/96 godz. (ryby, Lepomis macrochirus: 16,1 mg/l; Carassius auratus: 16,1 mg/l; Salmo gairdneri: 8 mg/l; Oncorhynchus mykiss – 8,2 mg/l)

EC50/24 h (skorupiaki, Daphnia magna (rozwielitka): 75,5 mg/l

Etylobenzen:

EC50/24 h (skorupiaki, Daphnia magna (rozwielitka): 77 mg/l

EC50/3 h (algi, Chlorella vulgaris (alga słodkowodna): 63 mg/l

1,2,4-Trimetylobenzen:

EC50/48 h (skorupiaki, Daphnia magna (rozwielitka): 3,6 mg/l

Mezytylen:

EC50/24 h (skorupiaki, Daphnia magna (rozwielitka): 50 mg/l [Metoda OECD 202]

EC50/48 h (algi, Desmodesmus subspicatus (alga zielona): 25-53 mg/l

**12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu.**

Biodegradowalność:

Węglowodory C9, aromatyczne: łatwo biodegradowalny

Nafta (ropa naftowa): łatwo biodegradowalny (28 dni, Metoda OECD 301F)

**12.3. Zdolność do bioakumulacji** Brak danych.**12.4. Mobilność w glebie** Brak danych**12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB** nie oceniano**12.6. Inne szkodliwe skutki działania**

---

---

**SEKCJA 13: Postępowanie z odpadami**

---

**13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów**

---

**SEKCJA 13: Postępowanie z odpadami**

Likwidację zebranych odpadów przeprowadzać zgodnie z obowiązującymi przepisami (patrz sekcja 15). Utylizacja niniejszego produktu, roztworów lub produktów pochodnych powinna w każdym przypadku być zgodna z wymogami ochrony środowiska i legislacji związanej z utylizacją odpadów a także z wymogami władz lokalnych.

**Produkt:** Nie dopuścić do przedostania się znaczących ilości produktu do kanalizacji. Nie składować na wysypiskach komunalnych. **Opakowania nieoczyszczone:** Usuwane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Opróżnione opakowania jednorazowego użytku przekazać do upoważnionego odbiorcy odpadów. Należy je przechowywać z dala od żywności i napojów. Każdorazowo po zakończonej pracy z odpadami myć ręce.

Odzysk, recykling lub likwidację odpadów opakowaniowych powstających w obszarze działalności zawodowej przeprowadzać zgodnie z obowiązującymi przepisami

**Odniesienia do przepisów wspólnotowych / krajowych:**

**Klasyfikacja odpadów zgodna z Europejskim Katalogiem Odpadów (EWC):**

Odpady klasyfikuje się według źródła ich powstawania, stąd kod odpadów może zmieniać się w zależności od sposobu i miejsca powstania odpadu. Produkt nieużywany oraz produkt nieużywany:

- - odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich (grupa 08), w tym:

08 01 11\* - Odpady farb i lakierów zawierających rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne (odpad znajduje się na liście odpadów niebezpiecznych).

Nieoczyszczone opakowania: Kod odpadu 15 01 04 - Opakowania z metali

Szczegółowy kod odpadu należy przypisać biorąc pod uwagę miejsce i sposób powstawania odpadu.

**SEKCJA 14: Informacje dotyczące transportu**

Przewozić zgodnie z certyfikatem przewozowym.

**14.1. Numer UN (numer ONZ):** 1263 (ADR, RID, IMDG, IATA)

**14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa UN:**

- ADR: 1263 FARBA, Przepisy szczególne 640E
- RID: 1263 FARBA, Przepisy szczególne 640E
- IMDG: PAINT
- IATA: PAINT

**14.3. Klasa(-y) zagrożenia w transporcie:**

- ADR/RID: 3 (F1) materiały ciekłe zapalne; Nalepka: 3



- IMDG: 3 Flammable liquids; label 3



- IATA: 3 Flammable liquids; label 3



**14.4. Grupa pakowania:** III (ADR, RID, IMDG, IATA)

**14.5. Zagrożenia dla środowiska:** Nie

**Zanieczyszczenia morskie:** Nie

**14.6. Szczególne środki ostrożności dla użytkowników:** Uwaga: materiały ciekłe zapalne

- Numer rozpoznawczy zagrożenia: 30

**14.7. Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL 73/78 i kodeksem IBC**

- Nie nadający się do zastosowania.

**KARTA CHARAKTERYSTYKI**  
**LAKIER ZAPRAWKOWY W SZTYFCIE (Lapiz de retoque tinta BL) - składnik B****SEKCJA 14: Informacje dotyczące transportu****Inne informacje:**

- ADR: Kod zakazu przewozu przez tunele: D/E  
IATA: Instrukcja pakowania (transport lotniczy towarowy): 366  
Instrukcja pakowania (transport lotniczy pasażerski): 355  
Instrukcja opakowania (LQ): Y344  
IMDG: Numer EMS: F-E,S-E

**SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych**

Substancje zawarte w mieszaninie nie są klasyfikowane jako substancje **SVHC** tj. substancje wzbudzające szczególne duże obawy zgodnie z art. 57 rozp. REACH.

Dyrektywa 1999/13/WE: LZO - 71%

Zalecane badania wstępne i okresowe pracowników narażonych na substancje chemiczne, należy przeprowadzać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie Pracy (Dz.U. nr 69/1996, poz. 332 z późn. zm.). Ze względu na udowodniony wpływ izolowanego narażenia na rozpuszczalniki organiczne na wzrost ryzyka uszkodzenia słuchu, a także na częstotliwość występowania zaburzeń równowagi wskazane jest wprowadzenie do działań profilaktycznych konsultacji laryngologa wraz z oceną narządu słuchu i równowagi. Podstawowym testem w tej ocenie powinna być audiometria mowy w szumie (HINT) oraz posturografia.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 1996 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom (Dz. U. Nr 114 poz. 545.) zm. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu prac wzbronionych kobietom (Dz. U. Nr 127, poz. 1092):

Kobietom w ciąży i okresie karmienia zabrania się wykonywania prac w narażeniu na działanie rozpuszczalników, jeżeli ich stężenie w środowisku pracy przekracza wartość 1/3 najwyższych dopuszczalnych stężeń.

**Dyrektywa „Post Seveso” (96/82/EC aktualizacja 2003)**

Ksylene: Kategoria Seveso – 6

Etylobenzen: 7b

Produkt niebezpieczny dla środowiska: Ilość 1-200 t; Ilość 2-500 t

Produkt łatwopalny: Ilość 1-5000 t; Ilość 2-50000 t

Produkty ropopochodne: a) benzyny i benzyny ciężkie; b) nafty w tym paliwo do silników odrzutowych; c) oleje napędowe w tym paliwo do silników wysokoprężnych, oleje opałowe i mieszanki olejów napędowych: Ilość 1-2500 t; Ilość 2-25000 t

**15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny**

1. Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 PE i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (w wersji sprostowanej Dz. Urz. UE L 136 z 29.05.2007 r. str. 3, wraz z późn. zm.)
2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH). (Dz. Urz. UE L 133 z 31.05.2010 r.)
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywę 67/648/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie WE nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008 r. str. 1 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. nr 63/2011, poz. 322 ze zm.)
5. Obwieszczenie Ministra zdrowia z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia ministra zdrowia w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji chemicznych i ich mieszanin. Dz. U. z 12 lutego 2015 r. poz. 208
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2012 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych oraz niektórych mieszanin (Dz.U. z 2012 r., poz. 445) wdrażające dyrektywę 67/548/EWG z późn. zm. i 1999/45/WE z późn. zm.
7. Postępować zgodnie z ogólnymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy z substancjami chemicznymi oraz dobrej praktyki przemysłowej; ściśle przestrzegać opracowanych procedur postępowania; podczas pracy z produktem należy stosować ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy zawarte w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jednolity Dz.U. nr 169/2003, poz. 1650 z późn. zm.)
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. nr 180/2004, poz. 1860 z późn. zm.)
9. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów oraz

**SEKCJA 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych**

- pojemników i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub mieszaniny niebezpieczne (Dz.U. z 2012 r., poz. 601)
10. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. z dnia 23 czerwca 2014 r., poz. 817 z późn. zm.)
  11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. (Dz.U. nr 33/2011, poz. 166)
  12. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz.U. z 2012 r., poz. 890)
  13. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz.U. nr 259/2005 poz. 2173)
  14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2012 poz. 1031)
  15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. nr 16/2010, poz. 87).
  16. Rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz.U. nr 136/2006 poz. 964)
  17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego Dz.U. 2014 poz. 1800
  18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. nr 257/2011, poz. 1545)
  19. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r., poz. 21) – wdraża m.in. dyrektywy 94/32/WE, 2000/76/WE, 2008/98/WE i 2010/75/WE
  20. Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. z 2013, poz. 888 z późn. zm.)
  21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów Dz.U. 2014 poz. 1923
  22. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. nr 58/2002, poz. 535 ze zm. Dz.U. nr 30/2006, poz. 208) wdrażające Dyrektywę Rady 96/82/WE z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi (Dz.U. L 10 z 14.1.1997, str. 13 z późn. zm.)
  23. Oświadczenie Rządowe z dnia 16 stycznia 2009 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. Dz.U. nr 27/2009, poz. 162

**15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego:** Zgodnie z deklaracją producenta ocena bezpieczeństwa chemicznego nie została przeprowadzona.

**SEKCJA 16: Inne informacje**

- a) aktualizacja karty obejmuje następujące zmiany:

Niniejsza karta nie jest aktualizacją. Jest to wersja 1.0.0.

- b) Wyjaśnienie skrótów i akronimów stosowanych w karcie charakterystyki:

NDS – najwyższe dopuszczalne stężenie  
NDSCh – najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe  
DSB – dopuszczalne stężenie w materiale biologicznym  
IOELv – indykatorywny dopuszczalny poziom narażenia zawodowego  
LC50 (CL50)/LD50 (DL50) - mediana stężenia śmiertelnego/dawki śmiertelnej  
LC100 (CL100)/LD100 (DL100) – stężenie/dawka powodująca śmierć 100% badanej populacji  
EC10/LC10 – stężenie wywołujące efekt/stężenie śmiertelne dla 10% badanej populacji  
EC50 - stężenie wywołujące efekt dla 50% badanej populacji  
ErC50 - stężenie wywołujące efekt (zmniejszenie szybkości wzrostu) dla 50% badanej populacji  
NOEL(C) – poziom (stężenie) bez obserwowanego działania  
NOELR - poziom bez obserwowanego działania wskaźnika obciążenia  
NOAEL(C) - poziom (stężenie) bez obserwowanego działania szkodliwego  
LOAEL(C) - najmniejszy poziom (stężenie), przy którym występuje działanie szkodliwe  
LDL0/LCL0 – najmniejsza dawka (stężenie) śmiertelne  
DL0/CL0 – dawka (stężenie) nie powodujące śmierci w badanej populacji  
PNEC – przewidywane stężenie niepowodujące zmian w środowisku (**P**redicted **N**o **E**ffect **C**oncentration)  
DNEL – poziom pochodny niepowodujący zmian (**D**erived **N**o **E**ffect **L**evel)  
PBT – substancja trwała, ulegająca biokumulacji, toksyczna  
vPvB – substancja bardzo trwała i ulegająca bardzo dużej biokumulacji

**SEKCJA 16: Inne informacje**

c) Odniesienia do kluczowej literatury i źródeł danych:

Wykorzystano dane producenta oraz dane z fachowej literatury.

1. Material Safety Data Sheet Lapiz de retoque tinta BL. Aktualizacja: 10.10.2013. MOTIP DUPLI GmbH.
2. Komputerowa baza danych RTECS Registry of Toxic Effects of Chemical Substances. Canadian Centre for Occupational Health and Safety. 2012
3. Komputerowa baza danych Hazardous Substances Data Bank (HSDB). United States National Library of Medicine. 2012
4. Dokumentacja dopuszczalnych poziomów narażenia zawodowego. Ksylen. IMP, Łódź
5. Dokumentacja dopuszczalnych poziomów narażenia zawodowego. Etylobenzen. IMP, Łódź
6. Dokumentacja dopuszczalnych poziomów narażenia zawodowego. Octan butylu. IMP, Łódź
7. GESTIS DNEL Database ([www.dguv.de/ifa/gestis-dnel](http://www.dguv.de/ifa/gestis-dnel))
8. European Chemical Agency (<http://echa.europa.eu/>)
9. Zamysłowska-Szmytka E., Śliwińska-Kowalska M.: Działanie wybranych rozpuszczalników organicznych na narząd słuchu i układ równowagi. Medycyna Pracy 2013;64(1):83–102

d) metoda oceny informacji

Właściwości fizykochemiczne – badania mieszaniny przez producenta. Pozostałe właściwości - metoda obliczeniowa.

e) Lista zwrotów R, zwrotów wskazujących rodzaj zagrożenia (H), zwrotów określających warunki bezpiecznego stosowania(S) lub zwrotów wskazujących środki ostrożności (P) (pełny tekst wszelkich zwrotów, które nie zostały podane w całości w sekcjach 2–15):

H226 Łatwopalna ciecz i pary.  
H304 Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe może grozić śmiercią.  
H312 Działa szkodliwie w kontakcie ze skórą.  
H315 Działa drażniąco na skórę.  
H319 Działa drażniąco na oczy.  
H332 Działa szkodliwie w następstwie wdychania.  
H335 Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.  
H336 Może wywoływać uczucie senności lub zawroty głowy.  
H373 Może powodować uszkodzenie narządów <narząd słuchu> poprzez długotrwałe lub narażenie powtarzane.  
H411 Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

R10 Produkt łatwopalny.  
R11 Produkt wysoce łatwopalny.  
R20 Działa szkodliwie przez drogi oddechowe.  
R21 Działa  
R36 Działa drażniąco na oczy.  
R37 Działa drażniąco na drogi oddechowe.  
R38 Działa drażniąco na skórę.  
R65 Działa szkodliwie; może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia.  
R66 Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry.  
R67 Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy.  
R51 Działa toksycznie na organizmy wodne.  
R53 Może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym.

f) zalecenia dotyczące wszelkich wskazanych szkoleń pracowników, w celu zagwarantowania ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska:

Przed przystąpieniem do pracy z produktem użytkownik musi zapoznać się z zasadami BHP podczas pracy, a w szczególności odbyć odpowiednie szkolenie stanowiskowe - szkolenia BHP przeprowadzać zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi – sekcja 15.

Dalsze informacje:

*Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i dotyczą produktu w postaci, w jakiej jest stosowany. Dane dotyczące tego produktu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa, a nie zagwarantowania jego szczególnych właściwości. W przypadku, gdy warunki stosowania produktu nie znajdują się pod kontrolą producenta, odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie produktu spada na użytkownika.*